

Handicappolitik på dagsordenen i Europaparlamentet

Det kommende europaparlamentsvalg handler også om handicappolitik. Der er god grund til at arbejde for at sætte handicappolitik på den europæiske dagsorden. EU kan nemlig være en stor og vigtig del af løsningen på en lang række udfordringer for mennesker med handicap. I det her papir peger Danske Handicaporganisationer på en lang række emner, hvor der skal arbejdes for mennesker med handicap i Europaparlamentet efter valget.

Der er i dag barrierer i samfundet, der gør, at mennesker med handicap ikke har mulighed for at leve et aktivt og selvstændigt liv. EU kan være drivkraften, der er med til at fjerne barriererne og sikre lige muligheder for mennesker med handicap på tværs af landegrænserne. EU's webdirektiv sørger i dag for, at alle offentlige hjemmesider skal være tilgængelige, og EU's tilgængelighedsdirektiv stiller krav om, at billetautomater og bankforretninger skal kunne bruges af mennesker med handicap. Det er de samme krav, som alle medlemsstaterne skal leve op til, og hermed er det også lettere for virksomheder at levere hjemmesider, produkter og tjenester på tværs af EU's grænser. Dette er gode eksempler på, at EU har sikret bedre muligheder for at deltage i samfundet for mennesker med handicap og nedenfor kommer forslag til flere.

Mennesker med handicap skal tænkes ind på tværs af al EU-lovgivning (mainstreaming)

Tilgængelighed for mennesker med handicap skal indarbejdes i alle EU's politikker og initiativer. Ved at tænke adgang for mennesker med handicap ind, kan mange af EU's love og initiativer skabe bedre muligheder for mennesker med handicap. Det kan f.eks. være den initiativer i den europæiske grønne pagt og forordningen om digitale tjenester og kommende love og initiativer, vi ikke kender til endnu. Desuden skal det sikres, at alle offentlige udbud indarbejder tilgængelighed for mennesker med handicap.

Mindre ulighed og bedre tilgængelighed i sundhed for mennesker med handicap

EU's initiativer på sundhedsområdet skal også omfatte mennesker med handicap. Der kan være særlige forhold, der er afgørende for, om mennesker med handicap har adgang til et sundhedstilbud. Det kan være f.eks. være den fysiske adgang til tilbuddet eller adgang til selve apparaterne som f.eks. screening. Derfor skal mennesker med handicap indarbejdes i initiativer som 'inclusive health guidelines', 'the mental health initiative', og 'the Beating cancer plan'. Ligeledes skal Europa-Parlamentets subcommittee om offentlig sundhed indtænke mennesker med handicap i deres arbejde. Det er også vigtigt, at mennesker med handicap, deres behov samt forskellige diagnoser – herunder ikke mindst de sjældnere af slagsen - indtænkes i forhold til EU's midler til forskning på sundhedsområdet og i forhold til reglerne for udvikling og godkendelse af nye medicinalprodukter.

Tilgængelig transport for alle i hele EU

EU's forordninger om passagerrettigheder sikrer i dag et niveau af rettigheder for mennesker med handicap. Der er behov for at hæve niveauet, når passagerrettighederne bliver revideret. Mennesker med handicap oplever stadig diskrimination, når de skal rejse med fly i form af f.eks. boardafvisning. Det skal passagerrettighederne forhindre. Hvis flyselskabet nægter boarding, skal passagerrettighederne sikre ret til hurtig og rimelig compensation. Og hvis flyselskabet kræver, at en person med handicap skal rejse sammen med en ledsager, skal passagerrettighederne forpligte flyselskabet til at udstede en gratis billet til ledsageren.

Også på land skal der være fokus på tilgængelighed i forhold til transport: En udbygning af det transeuropæiske jernbanelenet skal være fulgt af krav om tilgængelighed, når EU støtter økonomisk.

Et rummeligt arbejdsmarked i hele EU

EU kan være med til sikre en større beskæftigelsesgrad blandt mennesker med handicap i EU. EU-kommissionen har udarbejdet en værktøjskasse, der skal støtte medlemsstaterne i at fremme beskæftigelse af mennesker med handicap. Der skal følges op på, hvorvidt alle leverancer er leveret, og hvorvidt den er godt implementeret i medlemsstaterne. Der skal desuden følges op på de europæiske ESG-krav, som virksomhederne fremover skal forholde sig til, så det sikres, at virksomheder i hele EU afrapporterer omkring deres inklusion af mennesker med handicap på arbejdspladsen. EU bør understøtte processen gennem vejledning og information og tydeliggøre, at inklusion også handler om lige adgang til karrieremuligheder, efter- og videreuddannelse og andre goder og arbejdsvilkår.

Fri bevægelighed – også for mennesker med handicap

Et af grundlagene i EU er fri bevægelighed, og det skal også gælde for folk med handicap. På nuværende tidspunkt kan det være problematisk for mennesker med handicap at flytte til et andet land for at studere eller arbejde. Man mister sine ordninger i hjemlandet, og der kan gå lang tid før, man får godkendt støtteordninger som f.eks. hjælpemidler, personlig assistance eller tilgængelige boliger i den pågældende medlemsstat. Det betyder, at mange enten opgiver på forhånd eller ender med en stor finansiel udfordring, da de selv skal betale alle udgifter forbundet med støtteordningerne. Der skal etableres en fælles EU-ordning, der sikrer, at mennesker med handicap, der ønsker at flytte til et andet land for at studere eller arbejde kan få adgang til midlertidig støtte i det pågældende land i den periode de venter på at få godkendt støtteordninger eller lignende i det land, de flytter til.

Det skal særligt sikres, at det fremover bliver væsentligt nemmere for studerende med handicap at bruge EU's Erasmus-udvekslings-programmer og at kunne blive den del af studielivet, uanset hvor i EU der vil på udveksling.

Nye muligheder med EU's handicapkort

I forbindelse med forhandlingerne om EU's handicapkort er det vigtigt, at der bliver tale om et ambitiøst EU-handicapkort. Kortet skal gøre det lettere at rejse for personer med handicap. Kortet skal dokumentere, at man har et handicap og give adgang til de muligheder, et givent medlemsland tilbyder mennesker med handicap. Det er vigtigt, at forhandlingerne udmunder i et ambitiøst handicapkort f.eks. med et krav om, at EU-Kommissionen skal udarbejde en tilgængelig database med al relevant information om EU's handicapkort og EU's parkeringskort, og at der gives den nødvendige hjælp og støtte til den efterfølgende implementering i medlemsstaterne.

Digitalisering for alle – også mennesker med handicap

EU skal fortsat være driver for sikre tilgængelighed for alle i alle nye love og initiativer vedr. digitalisering. Det kan være f.eks. være lovgivning om AI. Det kan også være nye initiativer, der sikrer, at alle digitale tjenester, herunder private hjemmesider, der ikke er omfattet af nuværende lovgivning, skal være tilgængelig.

Turisme for alle

Der eksisterer en stor og voksende gruppe af turister bestående af seniorer og mennesker med handicap, som i højere grad skal have adgang til turismetilbud. Det skal sikres, at alle EU-investeringer i turisme tager højde for mennesker med handicap. Desuden havde Europa-Parlamentet i sine ændringsforslag til tilgængelighedsdirektivet et forslag om tilgængelig turisme – det forslag blev ikke vedtaget, men bør genbesøges. Overnatningssteder skal stille tilgængelige hjemmesider til rådighed og sørge for at have en tilgængelig check-in procedure.

Ligebehandling for mennesker med handicap

EU skal være med til at sikre reel ligebehandling af mennesker med handicap på tværs af hele EU. Derfor skal der arbejdes for, at Europa-Kommissionens forslag til et direktiv om implementering af princippet om ligebehandling uden for

arbejdsmarkedet, uanset alder, handicap, seksuel orientering eller religiøs overbevisning fra 2008 bliver gennemført. Direktivet har til formål at udvide beskyttelsen mod forskelsbehandling gennem en horisontal tilgang. Da der ikke er opnået enstemmighed i Rådet, har udkastet været blokeret siden fremlæggelsen.

Et større EU skal sikre rettigheder til flere mennesker med handicap

Ansøgerlandene, der vil være med i EU, skal arbejde aktivt for at sikre mennesker med handicaps ret til et liv som andre borgere i EU. Landene skal acceptere afinstitutionalisering og arbejde for en mere værdig hverdag for mennesker med handicap lige så vel som de skal arbejde aktivt for kvinder og piger med handicaps beskyttelse mod vold og beskyttelse mod tvangssterilisation.